

การวิจัยเรื่อง เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขความยากจนในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม : กรณีตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งและชมพู” ใช้วิธีการวิจัย (Research Methodology) แบบผสม (Mixed Methodology) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งและชมพู ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันในการผลิต การจัดการผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งและชมพู (2) เพื่อศึกษากระบวนการในการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียง (3) เพื่อศึกษาถึงความต้องการความรู้ในการผลิต การจัดการผลผลิต และมาตรฐานคุณภาพสินค้า (4) เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการผลิตตามแบบเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในพื้นที่ศึกษากับพื้นที่อื่น ๆ ที่ใกล้เคียง และ (5) เพื่อพัฒนา รูปแบบการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขความยากจนของเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งและชมพูในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สถานการณ์การผลิตและการจัดการผลผลิตทางการเกษตรในปัจจุบัน พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีลักษณะของการทำการเกษตรในเชิงพาณิชย์และใช้พื้นที่ทำการเกษตรจำนวน 1 – 10 ไร่ สภาพการใช้สารเคมี ปุ๋ย และสารกำจัดศัตรูพืชนั้นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับเงินทุนที่ใช้ในการทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนส่วนตัวและญาติพี่น้อง โดยส่วนใหญ่มีแหล่งวัตถุดิบ กิ่งพันธุ์ ปุ๋ย และยากำจัดศัตรูพืชภายในท้องถิ่น การจัดจำหน่ายผลผลิตเป็นการจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลางและพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนดราคาผลผลิต ในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในการทำการเกษตรนั้น พบว่าส่วนใหญ่มีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง

2. กระบวนการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร พบว่ามักจะสอดแทรกอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวันของสมาชิกในชุมชน โดยสามารถแบ่งรูปแบบของการสื่อสารได้เป็น 2 รูปแบบ คือ การสื่อสารทางเดียว และการสื่อสารแบบสองทาง หากจะพิจารณาถึงสื่อที่ใช้ในการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งและชมพูในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม จะพบว่ามีหลายสื่อ คือ สื่อบุคคล เสียงตามสาย สื่อสารมวลชน อย่างไรก็ตามการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรก็ยังไม่มีการกระจายไปสู่เกษตรกรในชุมชนมากนัก ส่วนใหญ่จะรู้กันเฉพาะในกลุ่มเท่านั้น

3. ความต้องการความรู้ของเกษตรกรในด้านต่างๆ และสภาพปัญหา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เห็นว่าความรู้ทางด้านการผลิตนั้นมีเพียงพออยู่แล้วในชุมชน โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการผลิตนั้นมีอยู่มากและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ควบคู่กับความรู้ใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี แต่ในส่วน of สภาพปัญหาที่เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องนั้น พบ

ปัญหาที่สำคัญๆ ได้แก่ (1) ปัญหาการตายคั่นของคั้นฝรั่ง (2) ปัญหาผลผลิตที่มีมากเกินไปกว่าความต้องการของตลาด (3) ปัญหาการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการจำหน่ายผลผลิต

4. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ศึกษา (จ.นครปฐม) กับพื้นที่อื่น ๆ ที่ใกล้เคียง (จ.สมุทรสาคร) พบว่ากลุ่มเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน โดยกลุ่มเกษตรกร จ.สมุทรสาคร ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลางถึงสูง แต่กลุ่มเกษตรกร จ.นครปฐม ส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ระดับต่ำถึงสูง

5. การพัฒนารูปแบบการสื่อสารความรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขความยากจนของเกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งและชมพูในเขตพื้นที่จังหวัด ดังนี้

(1) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยในระยะแรกอาจจะเริ่มต้นจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะเป็นแกนนำกลุ่มเล็กๆ ก่อน โดยการจัดตั้งเป็น “คณะกรรมการดำเนินงาน โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ผนวกกับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมในกระบวนการพัฒนากลุ่มเกษตรกรดังกล่าว

(2) การพัฒนาวิทยุชุมชนเป็นสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็นชุมชน โดยการคัดเลือกเกษตรกรแกนนำที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารมาเพื่อเข้ารับการเตรียมพร้อมในเรื่องของการสื่อสาร หลังจากนั้นจึงดำเนินการกระจายเสียงผ่านวิทยุชุมชน โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในแนวทางการผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง หรือความคิดเห็น/ประสบการณ์ต่างๆ ของเกษตรกรที่มีการดำเนินการผลิตตามหลักของแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลจากหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเผยแพร่สู่เกษตรกรโดยผ่านวิทยุชุมชนอีกด้วย

(3) การพัฒนารูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลให้มีลักษณะของการสื่อสารแบบใช้สื่อผสม (Multi – Media Approach) โดยการเลือกช่องทางการสื่อสารหลายๆ ช่องทางมาใช้ร่วมกันในการส่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะต้องมีการคำนึงถึงธรรมชาติของสื่อแต่ละชนิด ความเหมาะสม และความพยายามที่จะทำให้การสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ นั้น เป็นไปอย่างสอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

**THE DEVELOPMENT OF A MODEL FOR COMMUNICATION KNOWLEDGE ON
SUFFICIENCY ECONOMY TO RESOLVE THE POVERTY SITUATION : A CASE
STUDY OF GUAVA AND ROSE APPLE FARMERS IN
NAKHONPATHOM PROVINCE**

This research employed a mixed methodology between quantitative and qualitative research, focusing on those guava and rose apple farmers in Nakhon Pathom province. Five following objectives were set up for the study including : (1) the production and management process, (2) the communication process of knowledge on Sufficiency Economy, (3) The farmers' needs for knowledge on production and management as well as quality standard of product, (4) a comparison of farmers' knowledge on Sufficiency Economy between Nakhon Pathom province. Area and its vicinity, and (5) the development of model for communication Sufficiency Economy knowledge to resolve the poverty situation in Nakhon Pathom province area. The findings were :

1. Most of the farmers planted guava and rose apple as commercial agriculture, having planting area around 1-4 acres, the use of chemical fertilizer and chemicals for pest control were moderately, and spent their own money as well as their relatives' for planting between 10,001-50,000 baht. Most of them possessed source of raw materials, propagated stocks. There were chemical fertilizer and chemical for pest control provided in local area. The middleman was one who set up the price of products. Most of the farmers applied the knowledge on Sufficiency Economy moderately.
2. The Sufficiency Economic knowledge usually induced their everyday life both in one and two ways process by person to person, public address announcement, and mass media
3. Most farmers' opinions toward production knowledge were sufficient especially the local wisdoms which could be applied spontaneously with new knowledge. Actually, the farmers did need help from the government concerning the decline of guava trees, the over production situation, and the reasonable prices.

4. There was a significant difference of knowledge on Sufficiency Economy between the farmers in Nakhon Pathom province and its vicinity by which the vicinity was higher.

5. The establishment of Sufficiency Economy Learning Center should firstly initiated by those potential farmers and then becoming "A committee for the establishment of Sufficiency Economy Learning Centre project," accompanied with supports from the corresponding officers concerned. Developing a community radio program for the community should be undergone by selected potential farmers and then transfer this activity to the available community radio station. Developing a model of interpersonal communication through the Multi - Media Approach should employ concurrently a variety of methods as applicable. This was to be sure that every medium worked harmoniously.